5- تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلىڭ.

1) Biz yarın öğleden önce konferansa katılıyoruz.
2) Hasan genelde kütüphanede ders çalışıyor.
3) Enver hoca çok güzel ders anlatıyor.
4) Bugün öğleden sonra yeni öğrenciler için toplantı yapılıyor.
5) Aynur çok güzel Türkçe konuşur.
6) Her sabah kahvaltı ederim.
7) Müzik dinlemeyi çok severim.
8) Okuldan sonra her gün kütüphaneye giderim.
9) Anne babalar her zaman çocuklarını düşünür.
10) İşçiler bahçenin duvarını boyuyor.
11) hava kararıyor.
12) Annem çok güzel yemek pişirir.
13) Ali ile Abdugül her gün spor yapıyor.

يە-　　　　ئۆگەن-　　　　تەكرار لا-

2- تىرناق ئىچىگە مۇۋاپىق شەخس ئالماشلىرىنى يېزىڭ.

(	)ئاچىمىز	(	)كۆڭۈل بۆلىسىز
(	)كۆردىۇ	(	) ئاڭلايسلەر
(	)ماڭىمەن	(	)ياردەم قىلىمىز
(	)سۆزلەيسەن	(	)تەكرارلايدۇ
(	)قىلىمەن	(	)ئېكسكۇرسىيە قىلىدۇ

3. تىرناق ئىچىدىكى تۈركچە سۆزلەرنى ئۇيغۇرتىلىدىكى پېئىلىڭ بىۋاستە ھازىرقى زامان پۈتمىگەن شەكلىگە (كەڭرى زامان شەكلى) ئايلاندۇرۇپ تۈركچىگە تەرجىمە قىلىڭ.

① ئۇلار كەچتە بەزىدە دەرس (tekrarla-)، بەزىدە تېلېۋىزور (gör-).

② بىز ئەتە سىنىپ يىغىنى (yap-)

③ مېنىڭ ئىنىم باشلانغۇچ مەكتەپتە .(oku-)

④ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن سىلەر مۇزېيغا(git-).

⑤ ئۇ تۈركچە (konuş-).

⑥ مەن تىل ۋە تارىخ - جۇغراپىيە فاكۇلتېتىدا تارىخ كەسپىدە (oku-).

⑦ – سىلەر دائىم نەدە دەرس (tekrarla-).

- بىز دائىم سىنىپتا دەرس (tekrarla-).

⑧ – سىز قايسى فاكۇلتېتتا (oku-).

- مەن تىل-ئەدەبىيات فاكۇلتېتتا (oku-).

4- تۆۋەندىكى جۈملىلەرنى بىرلەشتۈرۈڭ ۋە تۈركچىگە تەرجىمە قىلىڭ.

1) بىز، ئۈرۈمچى، ئوقۇ-.

2) بىز، ئۆزئارا، كۆڭۈل بۆل-، ئۆزئارا، ياردەم قىل- .

3) ساۋاقداشلار، چۈشتىن كېيىن، سائەت، ئىككى، ئېكسيە ئاڭ-.

4) – سەن، سىڭىل، قايسى فاكۇلتېت، ئوقۇ- ؟

- مەن، سىڭىل، گۈزەل – سەنئەتلەر فاكۇلتېت، ئوقۇ-

5)- سىلەر، تۈركىيە، ئوقۇش، خالا- ؟

- ئەلۋەتتە، خالا- .

85

1) سۆزلىگۈچى بىۋاستە ھالدا دائىم يۈز – بېرىۋاتقان، تەكرارلىنىۋاتقان، ئىزچىل داۋاملىشىۋاتقان ۋە يۈز بەرمەكچى بولغان ئىش – ھەرىكەتنى بايان قىلىدۇ.

① ئۇلار دائىم كۇتۇپخانىدا دەرس تەكرارلايدۇ.

② مەن دورىگەرلىك فاكۇلتېتىدا ئوقۇيمەن.

③ مۇئەللىملەر چۈشتىن كېيىن لېكسىيە ئاڭلايدۇ.

2) ئوبىكتىپ ھەقىقەت ۋە سۇبىيېكتىنىڭ نۆۋەتتىكى ئىقتىدارىنى بىلدۈرىدۇ.

① مۇستەبىت ھاكىمىيەت چوقۇم مەغلۇپ بولىدۇ.

② ئامىنە ياخشى سۆزلەيدۇ.

③ بۇ سائەت توغرا ماڭىدۇ.

3) پېئىلنىڭ بىۋاستە ھازىرقى زامان پۈتمىگەن شەكلى (كەڭرى زامان شەكلى) تۆۋەندىكى قوشۇمچىلار بىلەن تۈرلىنىدۇ.

<table dir="rtl">
<tr><th colspan="2">سان / شەخس</th><th>بىرلىك</th><th>كۆپلۈك</th></tr>
<tr><td colspan="2">Iشەخس</td><td>-ىمەن، - يمەن</td><td>- ىمىز، - يمىز</td></tr>
<tr><td rowspan="2">IIشەخس</td><td>ئاددى تۈرى</td><td>- ىسەن،- يسەن</td><td>- ىسلەر، - يسلەر</td></tr>
<tr><td>سىپايە تۈرى</td><td colspan="2">- ىسىز، - يسىز</td></tr>
<tr><td colspan="2">IIIشەخس</td><td colspan="2">-ىدۇ، - يدۇ</td></tr>
</table>

مەسىلەن:

قىلىمەن، ئوقۇيمىز، سۆزلەيسىز، ئاڭلايدۇ.

پېئىلنىڭ بۇ شەكلىنىڭ بولۇشلۇق شەكلىدىن باشقا، بولۇشسىز شەكلىمۇ بار.

كۆنۈكمە

1- تۆۋەندە بېرىلگەن پېئىللارنى پېئىلنىڭ بىۋاستە ھازىرقى زامان پۈتمىگەن شەكلى (كەڭرى زامان شەكلى) بويىچە شەخس ۋە سان كاتېگورىيىلىرى قوشۇمچىلىرى بىلەن تۈرلەڭ.

ئوقۇ-　　　　بار-　　　　چېنىقتۇر-